

Nr 798

Av herr Staxäng m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 95, angående vissa anslag ur kyrkofonden m. m.

(Lika lydande med motion nr 646 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 95 angående vissa anslag ur kyrkofonden m. m. föreslås sådan ändring av ecklesiastik boställsordning och lagen om kyrkofond, att skyldigheten att avlöna pastoratens skogsbiträden skulle överflyttas från de pastorat, hos vilka biträdena äro anställda, till kyrkofonden.

Pastoratsskogarna äro till största delen ganska små. De flesta motsvara en ordinär hemmansskog. Dessa små skogsområden ha en mycket spridd belägenhet — i regel en skog i varje socken.

Enligt boställsordningen är förvaltningen av dessa skogar ordnad enligt den kommunala självstyrelsens grundsatser. För att säkerställa en sakkunnig skötsel av skogarna har det emellertid i boställsordningen föreskrivits, att ettvarit pastorat skall ha ett biträde med skoglig utbildning. Pastoraten är i vissa fall sammanförda till distrikt med ett gemensamt heltidsanställt skogsbiträde. Det ligger i sakens natur, att ett sådant skogsbiträde har att ta befattning med ett ganska stort antal rätt långt från varandra belägna smärre skogsskiften.

Mot denna organisation har en stark kritik framkommit. Resekostnaderna för skogsbiträdena ha blivit oproportionerligt höga. Sålunda uppgå rese- och traktamentskostnaderna för skogsbiträdena till mer än en fjärdedel av avlöningarna till dem. Härtill kommer, att en icke obetydlig del av biträdenas arbetstid förspilles på resor mellan skogsskiftena. Nackdelarna med den nuvarande organisationen komma att framträda ännu mera, allteftersom skogsbrukets påbörjade mekanisering fortskrider. Den erforderliga dyrbara maskinella utrustningen kan ej anskaffas av varje pastorat för sig. En samverkan inom skogsbiträdesdistrikten kan svårligen åstadkommas, då det skulle bli alltför dyrbart att transportera de allt tyngre maskinerna de långa vägarna mellan småskogarna.

Frågan, hur en rationell förvaltning av dessa skogar skall åstadkommas, är under utredning. För de flesta torde det nog stå klart, att det nuvarande systemet måste överges. I diskussionen har det framkommit förslag om två skilda lösningar av frågan. Den ena går ut på att pastoratsskogarna — liksom statens och bolagens skogar — genom omfattande jorda- och ägoutbyten

skulle dras samman till större block, som sedan skulle förvaltas för pastoratens gemensamma räkning antingen av en myndighet eller av ett organ för en pastoratens sammanslutning. Den andra föreslagna lösningen innebär, att pastoratsskogarna skola anslutas till de skogsbruksområden, som nu hålla på att organiseras på landsbygden. Riksdagen har ju uttalat sig till förmån för bildande av sådana områden. Föredragande statsrådets uttalande i propositionen (sid. 24) om den begränsning i självbestämmanderätten, som skulle följa av anslutning till skogsbruksområde, är därför förvånande. Genom anslutning till skogsbruksområden skulle pastoraten kunna tillgodogöra sig såväl den sakkunniga personal som den maskinella utrustning, dessa områden tillhandahålla sina medlemmar.

Hur förvaltningsfrågan kommer att lösas är ovisst. Det synes emellertid icke vara lämpligt att nu vidta en åtgärd, som skulle försvåra den omorganisation, som efter allt att döma kommer att beslutas, sedan den sittande ecklesiastika boställsutredningen avslutat sitt arbete. Och det är väl självklart, att det i framtiden skulle bli svårare att avveckla skogsbiträdesorganisationen, därest skogsbiträdena skulle bli anställda hos den centrala kyrkofonden än om de förbli deltidanställda i ettvarat pastorat för sig.

Även om det naturligtvis kan sägas, att biträdenas formella ställning som biträden åt pastoraten icke rubbas genom den reform, som föreslås i propositionen, så är det dock omöjligt att blunda för att reformen i realiteten komme att innebära ett steg i riktning mot att biträdena bli myndighetsbiträden i stället för pastoratsbiträden. Med en därav följande glidning från kommunal självstyrelse mot myndighetsförvaltning.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville avslå propositionen i vad den innebär överförande av kostnaderna för avlönande av skogsbiträdena till kyrkofonden.

Stockholm den 27 mars 1963

Ernst V. Stazäng

Gunnar Larsson

Arvid Nilsson

i Luttra

i Lönsboda

Arne Persson

Carl Östlund

i Heden